

A vármegyei területi védelmi bizottság munkacsoportjainak bemutatása és működésük tapasztalatai

Presentation of the working groups of the county territorial protection committee and their operational experience

Metz Ildikó t. alezredes
Tolna Vármegyei Területi Védelmi Bizottság
védelmi titkár
Email: ildiko.metz@katved.gov.hu
ORCID: 0009-0001-8121-3002 

Absztrakt:

A területi védelmi bizottság illetékességi területén ellátja a válsághelyzetekre és különleges jogrendre történő felkészülés, továbbá a védelmi és biztonsági események kezelésében, valamint a különleges jogrendi feladatokban történő közreműködés törvényben vagy a Kormány rendeletében meghatározott területi feladatait. A területi védelmi bizottság - mint testületi szerv szakmai munkáját és funkcionális tevékenységét munkacsoportok támogatják a jogszabályban meghatározott feladatok maradéktalan ellátása érdekében.

A Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott négy munkacsoport létrehozására, tagokkal történő feltöltésére valamennyi TVB kötelezett. A 2012-ben és 2015-ben lezajlott szervezeti változások és átalakulások a TVB tagságát és irányítását érintették, valamint az új biztonsági kihívásoknak és az esetlegesen jelentkező feladatoknak megfelelően határozták meg a szakmai irányító szervezeteink a munkacsoportok tagjait, feladatait. Írásomban röviden összefoglalom a munkacsoportok rendszerét, feladataikat, a működésükkel kapcsolatos tapasztalatokat az elmúlt évek gyakorlatai és valós eseményeinek kezelése során. Az utóbbi időszak védelmi és biztonsági igazgatást érintő kihívásainak megoldása szinte kivétel nélkül nem a „papírforma szerint” működött, azonban a feladatellátás végrehajtása megtörtént.

Kulcsszavak: keresőkutyák, katasztrófavédelem

Abstract:

In its area of jurisdiction, the regional defense committee performs the territorial tasks of preparing for crisis situations and special legal order, as well as managing defense and security incidents, as well as contributing to special legal order tasks as defined by law or government decree. The professional work and functional activities of the territorial protection committee—as a body organ—are supported by working groups in order to fully fulfill the tasks defined by law.

All TVBs are obliged to create four working groups defined in the Organizational and Operational Regulations and to fill them with members. The organizational changes and transformations that took place in 2012 and 2015 affected the membership and management of the TVB, and our professional management organizations defined the members and tasks of the working groups in accordance with the new security challenges and possible tasks. In my article, I briefly summarize the system of the working groups, their tasks, and the experiences related to their operation during the management of practices and real events of the past years. The solution to the challenges of the defense and security administration of the last period almost without exception did not work "according to the paper form"; however, the performance of the tasks was carried out.

Keywords: rescue dogs, disaster management

1. BEVEZETÉS

A területi védelmi bizottság illetékességi területén ellátja a válsághelyzetekre és különleges jogrendre történő felkészülés, továbbá a védelmi és biztonsági események kezelésében, valamint a különleges jogrendi feladatokban történő közreműködés törvényben vagy a Kormány rendeletében meghatározott területi feladatait [1]. A területi védelmi bizottság (továbbiakban: TVB) - mint testületi szerv - szakmai munkáját és funkcionális tevékenységét munkacsoportok támogatják a jogszabályban meghatározott feladatok maradéktalan ellátása érdekében.

A Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott négy munkacsoport létrehozására, tagokkal történő feltöltésére valamennyi védelmi bizottság kötelezett. A védelmi igazgatás rendszerét érintő szükségszerű módosítások, a 2012-ben és 2015-ben lezajlott szervezeti változások és átalakulások a TVB-k tagságát, irányítását és feladatrendszerét is érintették, valamint az új biztonsági kihívásoknak és az esetlegesen jelentkező váratlan feladatoknak megfelelően határozták meg a szakmai irányító szervezeteink a munkacsoportok tagságának összetételét, a feladatokat.

A védelmi és biztonsági igazgatás megújulásának tükrében, írásomban röviden összefoglalom a TVB és munkacsoportok rendszerét a jogi szabályozók és az okmányrendszer vizsgálatának segítségével. Áttekintem feladataikat, a működésükkel kapcsolatos tapasztalatokat az elmúlt évek gyakorlatai és a valós események kezelése során a védelmi bizottság titkári tevékenységem szemszögéből.

A közelmúlt védelmi és biztonsági igazgatást érintő kihívásainak megoldása széles látókört, újszerű reagálási képességet, előrelátást, rugalmas, ugyanakkor szabályszerű gondolkodásmódot, fokozatosságot, magasszintű együttműködést igényeltek a védelmi bizottságoktól, az állami és civil szervezetektől, a közigazgatás rendszerétől.

2. VÉDELMI IGAZGATÁS – VÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI IGAZGATÁS

Magyarország Kormánya a 1163/2020. (IV.21.) Korm. határozattal fogadta el Magyarország Védelmi és Biztonsági Stratégiája „Biztonságos Magyarország egy változó világban” elnevezésű stratégiai dokumentumot [2]. A dokumentum értékelése szerint 2020-ban „bár Magyarország biztonsági helyzete jelenleg stabil, de a kihívások változó jellege és a biztonsági környezet egyes tendenciái fokozatos romlást vetítenek előre. A stratégia Magyarország biztonsági környezetének vizsgálata során kiemeli, hogy a kihívások és veszélyek rendkívül komplex és változékony világában a biztonság szavatolása érdekében elsődleges cél a nemzeti intézkedések hatékonyságának és rugalmasságának erősítése, valamint a Magyarország védelmében részt vevő szereplők fokozott és összehangolt együttműködése.” [3]

Országunk biztonsági körülményeivel, a hibrid fenyegetésekkel, természeti katasztrófák kialakulásának lehetőségeivel, járványokkal foglalkozó kutatásokban is egyetértenek abban a szakemberek, hogy védelmi és biztonsági tevékenységben résztvevőknek az új kihívásokra gyors, korszerű és eredményes válaszokkal kell reagálniuk, melyekhez a szükséges feltételeknek rendelkezésre kell állniuk. Magyarország Alaptörvényének (továbbiakban: Alaptörvény) kilencedik módosítása kapcsán benyújtott törvényjavaslat általános indoklása szerint „az Alaptörvény kilencedik módosításával megvalósuló védelmi és biztonsági reform érinti a jogszabályok rendszerét a különleges jogrend vonatkozásában.

Foglalkozik továbbá a védelemmel és biztonsággal összefüggő kötelezettségekkel, rögzíti a különleges jogrendi helyzetek változása révén az Országgyűlés kapcsolódó jogait, az országos népszavazási tárgyköröket, a védelmi és biztonsági feladatokat ellátó szervek alkotmányos szabályozását, továbbá a katonai műveletekkel kapcsolatos döntéshozatalt. A módosítás nyomán a korábbi hat helyett három esetkorre – a hadiállapotra, a szükségállapotra és a veszélyhelyzetre – módosul a különleges jogrendi esetkörök rendszere, amely a fegyveres védelmi és biztonsági tevékenységekben érintett szervezetekre vonatkozó szabályokkal egy korszerűbb, a változó biztonsági környezethez jobban alkalmazkodó és az elmúlt évek válságkezeléseinek tapasztalataira építő, hatékony rendszer kialakítását szolgálja. A módosítás korszerűsítés és a rendszerszintű megújítás mellett, számos ponton többlet garanciákat épít be a védelmi és biztonsági funkciók ellátásának szervezeti, működési és szabályozási keretei tekintetében is.” [4]

A védelmi igazgatási szakterület esetében mérföldkövet jelentett - az Alaptörvény kilencedik módosítása következtében - a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Vbö.) hatályba lépése. A Vbö. védelmi és biztonsági igazgatás fogalmát a következőképp határozza meg: „a közigazgatás részét képező feladat- és szervezetrendszer, amely a Kormány irányítása mellett a Magyarországot és annak lakosságát veszélyeztető fenyegetésekkel és támadásokkal szembeni fellépésre létrehozott, illetve jogszabályban ilyen feladatra kijelölt állami szervek központilag összehangolt tervező, végrehajtó és rendelkező tevékenysége, különös tekintettel a válsághelyzetek kezelésére, a különleges jogrend kihirdetésére, valamint a védelem- és biztonsgátudatosság polgári és állami fokozásával összefüggő feladatokra és az ezekre való felkészülésre, beleértve a honvédelmi igazgatást és az annak részét képező katonai igazgatást, továbbá a kapcsolódó rendvédelmi szervek által ellátott igazgatást”. Ha áttekintjük a Vbö. értelmező rendelkezései között megtalálható kifejezést, megállapítható, hogy hangsúlyt kapnak az összehangolt tevékenység, a tudatosság, a felkészülés, tervezés és igazgatás kifejezések. A törvény és végrehajtási rendeletei előtérbe helyezték a megelőzési és felkészülési tevékenységet, a fokozatosság elvét, kiemelt szerepet kapnak a honvédelmi és közbiztonsági referensek, a védelmi és biztonsági igazgatás szereplői.

A Vbö. hatályba lépése a katasztrófavédelmi és honvédelmi szakterület jogszabályait, a területi és helyi védelmi bizottságok (továbbiakban: HVB) tevékenységét és feladatait is érintette. „A fokozatos válságkezelés megvalósítását szolgálja a még rendkívüli jogrendet el nem érő fokozatként az összehangolt védelmi tevékenység, amikor is a Kormány rendeletében elrendeli az esemény kezelésével, felszámolásával, továbbá káros hatásainak megelőzésével, illetve elhárításával közvetlenül összefüggő intézkedéseit, bevezetését. Ezt követheti a veszélyhelyzetet kihirdetése, amikor a Kormány a katasztrófát kiváltó esemény megelőzésével, kezelésével, felszámolásával, továbbá káros hatásainak megelőzésével, illetve elhárításával közvetlenül összefüggő tárgykörökben célrányosan gyakorolja jogköreit rendeletének kiadásával. A Vbö és a tárgyhoz kapcsolódó Kormány rendelete markánsan szabályozza a katasztrófák elleni védekezés területére is értelmezve TVB, a HVB és a polgármester felelősségét, valamint a polgármester munkáját segítő közbiztonsági és honvédelmi referensek köteleit.” [5] A jelen kor kihívásaira a védelmi és biztonsági igazgatás valamennyi szintjén megfelelően és hatékonyan szükséges reagálni, az ehhez szükséges jogszabályi háttérrel biztosítják a Vbö. és végrehajtási rendeletei.

3. A TERÜLETI VÉDELMI BIZOTTSÁG MUNKACSOPORTJAI

A TVB tagjai és állandó vagy eseti meghívottjai a jogszabályokban meghatározott szervezetek vezetői vagy képviselői. A döntéshozó TVB vagy TVB elnök a tagság segítségével és támogatásával hozza meg döntéseit. A területi szintű döntések meghozatalánál figyelembe kell venni az új biztonsági helyzettel kapcsolatos kihívásokat, a veszélyeztető tényezőket, a Kormány intézkedéseit, a jogszabályok nyújtotta lehetőségeket mindamelllett, hogy továbbra is első helyen kell kezelni az emberi élet és az anyagi javak védelmét.

A szervezetek - a TVB döntéseinek végrehajtására és koordinálására – további munkatársakat delegálnak a bizottság különböző munkacsoportjaiba. Míg az adott szervezet vezetője a bizottság munkájában a tervező, döntéshozó tevékenységben vesz részt, addig a munkacsoport tagok, koordinációban, előkészítő és kidolgozó, végrehajtást támogató munkában kapnak feladatot saját szakterületük képviselőként. A munkacsoportok egyik alapvető rendeltetése az elemző, kidolgozó és támogató tevékenység a TVB irányába, legyen szó egy bizottsági döntés előkészítéséről, szakmai javaslat megtételéről, ellátási feladatokról, adatszolgáltatásokról, jelentések összeállításáról. Képzésük, felkészülésük és tevékenységük az új kihívásokhoz, feladatrendszerhez és jogszabályi környezethez kell, hogy igazodjon. A munkaszervek szorosan együttműködnek a TVB Titkárságával, más szervezetek területi szinten aktivált operatív csoportjaival (pl.: vármegyei katasztrófavédelmi igazgatóság, vármegyei rendőr-főkapitányság operatív munkaszervei, törzsei).

A TVB a védelmi és biztonsági igazgatási operatív tevékenységének támogatása érdekében operatív munkaszervet működtet, amely az illetékességi területén lévő helyi védelmi bizottság (továbbiakban: HVB) melletti helyi operatív munkaszervvel folyamatosan együttműködik.

A TVB az operatív munkaszervének bevonásával

- a) intézkedéséről folyamatosan tájékoztatja az ágazati koordinációs szervet és annak operatív szerve vezetőjét, összehangolt védelmi tevékenység esetén a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve által működtetett Nemzeti Eseménykezelő Központot,
- b) végrehajtja a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, összehangolt védelmi tevékenység esetén a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve által működtetett Nemzeti Eseménykezelő Központ által meghatározott mentési feladatok koordinálását, összehangolását,
- c) irányítja a védekezésben részt vevő szerv tevékenységét, és koordinálja a feljárlást,
- d) kezdeményezheti más vármegye vagy a főváros polgári védelmi szervezetének alkalmazását, továbbá a Magyar Honvédség közreműködését,
- e) illetékességi területén működő területi államigazgatási szerv részére a védekezéssel és a felkészüléssel összefüggő feladatot határozhat meg a védekezés feladatainak összehangolása érdekében, valamint
- f) felügyeli és koordinálja a lakosság tájékoztatásával kapcsolatos területi szintű tevékenységet. [6]

Az operatív munkaszerv mellett működő munkacsoportokba az adott csoport tevékenységéhez kapcsolódó szakterületek részéről kerülnek delegálásra tagok. A tagokat biztosító szervezetek általános felsorolása a munkacsoportok ügyrendjében található, a tagok névsorát, elérhetőségi adatait a TVB Riasztási Tervének melléklete tartalmazza. A delegáló szervezetek – a Tolna Vármegyei Kormányhivatal mellett – katonai és rendvédelmi szervek, közmű szolgáltatók, közlekedési ágazat szervezetei. A munkacsoportok tagsága kiegészülhet további szervezetek delegálta képviselőivel egy adott helyzet kezelésének támogatása céljából.

4. A MUNKACSOPORTOK BEMUTATÁSA

A TVB Szervezeti és Működési Szabályzata alapján a munkacsoportok feladata a bizottság tevékenységének támogatása. A munkacsoportokba delegált szakmai szervezetek képviselői munkavégzésük során a TVB döntés-előkészítő és döntés-támogató, kidolgozó, valamint végrehajtó tevékenységéhez biztosítanak megfelelő szakmai háttérrel. A TVB működéséhez a munkacsoportok feladatellátása nélkülözhetetlen.

A TVB munkacsoportjainak is fontos feladata az új szakmai kihívásoknak történő megfelelés. Ennek a követelménynek eleget tesznek, hiszen a delegált szakemberek saját szakterületüket képviselik magas szinten a TVB-t támogató tevékenységük során. Az elmúlt 1-2 évtizedre visszatekintve a munkaszervek felosztása, a tagság alakulása követte a bizottsággal kapcsolatos változásokat mind az összetétel, mind a feladatellátás tekintetében.

A védelmi és biztonsági igazgatás két fő területének megfelelően a honvédelmi és katasztrófavédelmi munkacsoportok csak elnevezésükben változtak. Ugyancsak kiemelt jelentőségű a támogató szakterület, ahol a jogi, informatikai, logisztikai, ügyviteli feladatok ellátása történik.

2015. évet megelőzően az alábbi munkacsoportokat volt célszerű megalakítani a vármegyei védelmi bizottságoknál a honvédelmi és katasztrófavédelmi operatív tevékenységek támogatása érdekében:

- általános munkacsoport (ügyeleti-infokommunikációs részleg, jogi-igazgatási részleg, informatikai-távközlési részleg, ellátási-szállítási részleg),
- honvédelmi kötelezettségek végrehajtását irányító munkacsoport (katonai igazgatási részleg, gazdaságmozgósítási és lakosságellátási részleg),
- katasztrófavédelmi operatív munkacsoport (nukleáris operatív részleg),
- lakosságtájékoztatási és kommunikációs munkacsoport,
- humanitárius feladatokat ellátó részleg (ideiglenes munkaszervezetként).

A megyei védelmi bizottságok katasztrófavédelmi operatív munkacsoportjának feladatait a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok látták el, feladatellátási helyük az igazgatóságok veszélyhelyzetkezelési központjában volt. [7]

2015-ben a központi iránymutatás és az új Szervezeti és Működési Rend alapján a következőképp alakultak át a TVB munkacsoportjai:

- honvédelmi igazgatási munkacsoport,
- katasztrófavédelmi munkacsoport,
- támogató munkacsoport,
- gazdaságmozgósítási és lakosságellátási munkacsoport.

A katasztrófavédelmi munkacsoport – mint operatív munkaszerv – katasztrófaveszély és katasztrófák időszakában, veszélyhelyzet kihirdetése esetén, valamint helyreállításkor, illetve újjáépítéskor az MVB szakmai támogatása, döntés-előkészítése, a lakosságvédelmi, katasztrófavédelmi feladatok végrehajtása érdekében működik. Vezetője a megyei katasztrófavédelmi igazgatóhelyettes. [8]

A munkacsoportok kapcsán az alapvető feladatok megmaradtak, kiemeltebb szerepe lett a támogató tevékenységnek a TVB feladatellátásának eredményes megvalósítása céljából. Hangsúlyozni szükséges a gazdaságmozgósítás és lakosság-ellátás fontosságát, melyet alátámaszt a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági felkészítésének, mozgósításának, valamint tartalékolás végrehajtásának szabályairól szóló 79/2023. (III:13.) Korm. rendelet. A jogszabályban meghatározott gazdaságmozgósítási alapeladatokhoz igazodnak a munkacsoport ügyrendjében meghatározott feladatok, melyek a következők: a Magyar Honvédség, a polgári védelmi szervezet, a rendvédelmi szerv és a nemzetbiztonsági szolgálatok mozgósításához és működtetéséhez, a lakosság ellátásához (gyógyszer, élelmiszer, alapvető árucikkek, köz- és egészségügyi ellátások), a közigazgatási rendszer alapvető működtetéséhez, a társadalom és a nemzetgazdaság működőképességének fenntartásához, szükség esetén e funkciók helyreállításához a feltételek biztosítása. [9] A gazdaságmozgósítás feladatkörében az elmúlt időszakban a TVB Titkárságának is jelentős adatszolgáltatási kötelezettséget kellett teljesíteni a Védelemgazdasági Alaptervvel kapcsolatban, melyben a munkacsoportban képviselőt vállaló szakterületek is közreműködtek.

Speciális feladat ellátása esetén lehetőség van további szervezetek szakértőinek bevonására is a munkacsoportjainkba. Tolna vármegye esetében ki kell emelni a nukleárisbaleset-elhárítási feladatokat, melyet az országos nukleárisbaleset-elhárítási rendszer (továbbiakban: ONER) területi szerveként a TVB is ellát. [10] Emiatt az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. is biztosít állandó szakértőt a katasztrófavédelmi munkacsoportba, de lehetőség van szakember delegálására a Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolójától és a Bataapáti Nemzeti Radioaktív hulladék-tárolótól is.

A TVB elnöke az állandó munkacsoportok mellett intézkedhet bármilyen más munkacsoport létrehozására. [11] Vármegyénk esetében ilyen munkacsoport lehet – a korábban állandó jelleggel létrehozott – nukleáris értékelő vagy a lakosságtájékoztatási tevékenység érdekében megalakított munkacsoport.

Az egyes munkacsoportok szoros együttműködésben végzik tevékenységüket a többi munkaszervvel, valamint az ágazati védekezési törzsekkel, operatív csoportokkal.

A munkacsoportok riasztására és készenlétbe helyezésére a TVB elnöke intézkedhet, gyakorlatot szintén az elnök rendelhet el. A munkaszervek gyakoroltatása rendszeres, melyet a TVB az éves Feladat- és Pénzügyi Tervében tervez. A munkacsoportok tagjai részt vesznek az árvízvédelmi, rendkívüli téli időjárás és nukleárisbaleset-elhárítási felkészítéseken, az általános felkészítésen kívül.

Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján a válságkezelésben és több törzsvezetési vagy valós végrehajtási gyakorlat során is részlegesen működtek a munkacsoportok. A tagok berendelése szigorúan a feladathoz igazodott a költségtakarékosság elvét is szem előtt tartva.

5. A KORMÁNYHIVATAL KÖZREMŰKÖDÉSE

Ki kell emelni a hivatal felsővezetői és a kormányhivatalban dolgozó tisztviselők szerepét a területi és a helyi védelmi bizottságok munkájában, a munkacsoportok tevékenységének bemutatása során. A TVB valamennyi munkacsoportjának vezetői vagy tagjai a kormányhivatali kollégák, hiszen speciális szakértelemmel rendelkeznek, valamint a kormányhivatal támogató képessége is meghatározó és egyben nélkülözhetetlen. „A közigazgatáson belül elsődlegesen az államigazgatás az a szervezetrendszer, amely képes megszervezni a védekezést, biztosítani az ehhez szükséges feltételeket, legyen szó akár jogi, humán erőforrás-oldali vagy anyagi feltételekről.” [12] A támogató munkacsoport, valamint a gazdaságmozgósítási és lakosságellátási munkacsoport mindkét váltásának vezetője a kormányhivatal vezető beosztású munkatársa. Elengedhetetlen feltétel a jogi, hatósági, gazdasági (pénzügyi és logisztikai) szaktudás szinte mind a négy munkacsoport esetében, a katasztrófavédelmi munkacsoport esetében pedig az egyes szakterületek képviselői nélkülözhetetlenek a feladatellátáshoz. Például: állategészségügy, népegészségügy, környezet- és természetvédelem, növény- és talajvédelem, közlekedésbiztonság, iparbiztonság, tűzvédelem, stb. A TVB elnöke, a főispán a kormányhivatal munkatársait elsőként tudja mozgósítani a feladatellátás érdekében, már a munkaszervek készenlétbe helyezését megelőzően. Fontos továbbá kihangsúlyozni a kormányhivatal támogató szerepét, hiszen infrastruktúrájával, épületeivel, raktáraival, járműveivel, egyéb rendelkezésre álló eszközeivel elsődlegesen támogatja a TVB, a HVB-k, valamint azok munkacsoportjainak tevékenységét. A TVB működéséhez szükséges költségvetési források a kormányhivatalon keresztül biztosítottak az évente kiadásra kerülő, vonatkozó Kormány határozat szerint. [13] A TVB az éves második rendes ülésén határoz az éves feladatterv mellett a következő év pénzügyi tervéről is.

6. MUNKACSOPORT ÜGYRENDEK

Az operatív munkaszerv ügyrendjét saját maga állapítja meg, amelyet a területi védelmi bizottság vezetője hagy jóvá. [6: 11.§ (3)] Valamennyi munkacsoport – mint TVB operatív munkaszervek – saját ügyrenddel rendelkezik. Az ügyrendeket a munkacsoport vezetők készítik el és jóváhagyásra felterjesztik a TVB elnökének. Évente kétféle alkalommal vagy szükség szerint felül kell vizsgálni a munkacsoportok ügyrendjeit, a módosításokat át kell vezetni és ezt megfelelően, az ügyrendhez csatolt módosításokat tartalmazó munkalapon dokumentálni kell.

A munkacsoport ügyrendek felépítése a következő:

- megnevezés,
- rendeltetés,
- felépítés,
- feladatok,
- együttműködésre kijelölt MH katonai szervezet összekötő tiszt feladatai (katasztrófavédelmi munkacsoport esetében), intézkedési jogkörök,
- munkacsoport fő feladatai az időszakok függvényében:
 - felkészülés és megelőzés időszakában,
 - védekezés időszakában,
 - helyreállítás és rehabilitáció időszakában,
- munkacsoport működési helye,
- munkacsoport riasztása,
- munkacsoport aktivizálása hivatali időben/hivatali időn kívül,
- működés rendje.

- munkacsoport okmányrendszere,
- munkacsoport névjegyzéke – hivatkozással,
- záró rendelkezések.

7. A MUNKACSOPORTOK FELADATAI

A TVB valamennyi munkacsoportjának feladatai a felkészülés és megelőzés, a védekezés, valamint a helyreállítás időszakára kerültek megállapításra. Ez a felosztás igazodik a jogszabályokban, a Vbö.-ben és végrehajtási rendeleteiben, a védelmi és biztonsági igazgatás szereplői feladatellátásának tagozódásához. A különböző időszakokra történő feladatelosztás elősegíti az adott munkaszerv tevékenység-rendszerének átláthatóságát, megalapozza a képzések és felkészítések pontos célkitűzéseit.

A felkészülés és a megelőzés időszakának feladatai

- kidolgozza, karbantartja a működésére vonatkozó Ügyrendjét, majd ezen ügyrend alapján a feladatköröknek megfelelően a szükséges okmányokat, terveket,
- a Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság elhelyezési bázisán kialakítja a működési helyét, beleértve a feladatai ellátásához szükséges híradó, informatikai, adatátviteli és egyéb infrastruktúrát,
- elkészíti, karbantartja a TVB Riasztási Terve riasztási-, értesítési adatok táblázatait,
- a munkacsoport tagjai évente kétszer pontosítják feladataikat, rendszeresített adattáiraikat,
- a TVB éves munkatervének megfelelően begyakorolja feladatait.

A védekezés időszakának feladatai

- folyamatosan gyűjti és értékeli a kialakult katasztrófaveszélyről, kiterjedt káreseményről, katasztrófahelyzetről az információkat, melyek alapján előzetes intézkedési terveket dolgoz ki és javaslatot tesz a TVB elnökének a végrehajtásra vonatkozóan,
- kidolgozza a bevezetendő lakosságvédelmi rendszabályokat,
- javaslatot tesz a híradás folyamatosságának biztosítására, a lakosság riasztására, tájékoztatására,
- javaslatot tesz a veszélyeztetettségnek megfelelően a lakosság és az anyagi javak, valamint az állatállomány és takarmány készletek kitelepítésére, kimenekítésére, az elzárkóztatásra, a kollektív védelem biztosítására, összehangolja e területhez kapcsolódó feladatokat,
- előkészíteti a befogadásra alkalmas helyeket, javaslatot tesz az ellátás biztosítására, valamint a további helyi védekezési feladatok folytatására,
- javaslatot tesz a közérők alkalmazására,
- javaslatot tesz az önkéntes és köteles polgári védelmi szervezetek alkalmazására,
- szervezi és összehangolja a katasztrófavédelemben résztvevő erők tevékenységét,
- szervezi az együttműködést a HVB-vel, társadalmi és karitatív szervezetekkel,
- szervezi az együttműködést a szomszédos, illetve más megyék munkacsoportjaival,

A helyreállítás és a rehabilitáció időszakának feladatai

- a TVB elnökének utasítására a végrehajtandó feladatokban korlátozott mértékben és csak a szükséges összetételben vesz részt,
- kárfelmérésben való részvétel,
- a mentesítés, fertőtlenítés megszervezése,
- beérkező segélyek elosztásában való közreműködés (koordináció),
- kitelepített, kimenekített (ideiglenes lakóhely elhagyásra kötelezettek) eredeti lakóhelyére történő visszatérésének megszervezése. [14]

A honvédelmi igazgatási munkacsoport feladatai

Felkészülés időszakában: részvétel a TVB Honvédelmi Intézkedési Tervének pontosításában, a hadkötelesek sorozásával kapcsolatos feltételek tervezése, a sorozási helyek (ingatlanok) kijelölésére vonatkozó TVB döntések előkészítése, az önkéntes tartalékosok különleges jogrendben történő behívása biztosításának tervezése, a meghagyással kapcsolatos feladatok koordinálása, a meghagyásba helyezett szervek tevékenységének segítése, a TVB felhatalmazása alapján részvétel a TVB által meghagyásba bevont szervek ellenőrzésében, a Befogadó Nemzeti Támogatásból eredő területi feladatok végzésének segítése, a végrehajtás során információk gyűjtése, elemzése, a döntés-előkészítés szakmai megalapozása, az erők, eszközök, objektumok és szolgáltatások igénybevétele koordinációjában való közreműködés.

Különleges jogrendben a honvédelmi igazgatási munkacsoport a TVB honvédelmi intézkedési tervében számára előírt feladatokat hajtja végre. [15]

A támogató munkacsoport feladatai

Békeidőszakban a támogató munkacsoport nyilvántartást vezet a járás területén működő média elérhetőségéről, kidolgozza a lakosság kellő időben való informálásának rendjét, a TVB és Titkársága, valamint a munkacsoportok működéséhez szükséges pénzügyi, anyagi, technikai és egyéb ellátási szükségleteket méri fel és tervezi.

Különleges jogrendben a támogató munkacsoport szakterületét érintően - a kialakult esemény kapcsán - folyamatosan gyűjti a megyében élő lakosság, valamint az átutazók életét, anyagi javait veszélyeztető információkat, értékeli és feldolgozza azokat, folyamatos kapcsolatot tart fenn a területileg illetékes média összekötőivel, javaslatot tesz a TVB részére a lakosság tájékoztatására, felkérésre közreműködik a kidolgozott lakosságvédelmi rendszabályok megfelelő kommunikációs háttérének biztosításában, az elnök, elnökhelyettes utasítására sajtóközleményt állít össze, előkészíti az elnök, érintett elnökhelyettes sajtószerelését.

A munkaszerv megszervezi és biztosítja a TVB és a munkacsoportjaiba beosztott személyi állomány étkeztetését, kialakítja a TVB és a munkacsoportjaiban 24 órás munkarendben dolgozó személyek étkezési, pihentetési feltételeit, valamint gondoskodik azok folyamatos működtetéséről. Ellátja a TVB és a munkacsoportjaiban jelentkező szállítási feladatokat, közreműködik működéshez szükséges munkahelyek kialakításában, berendezésében, a tevékenység folyamatos logisztikai biztosításában. [16]

A gazdaságmozgósítási és lakosságellátási (továbbiakban: GLEMCS) munkacsoport feladatai

Békeidőszakban gazdaságmozgósítási alapfeladata a vagyoni szolgáltatások biztosítása. Ezen tevékenysége során hozzájárul a lakosság alapvető élelmiszerekkel, gyógyszerekkel, ruházati, ipar- és közszükségleti cikkekkel, valamint alapvető köz- és egészségügyi szolgáltatásokkal történő ellátásához, a Magyar Honvédség személyi és technikai feltöltéséhez, a szövetségi kötelezettség alapján kollektív védelmi feladatot a Magyarország területén végrehajtó szövetséges fegyveres erők ellátásához, az ország közigazgatási rendszerének zavartalan működéséhez, a társadalom és a nemzetgazdaság működőképességének fenntartásához, szükség esetén e funkciók helyreállításához.

Különleges jogrend időszakában a GLEMCS lakosságvédelmi alapfeladata a helyi és távolsági védelem módszereinek alkalmazásával a lakosság alapvető ellátása, az egyéni védőeszköz-ellátás. [17]

A járványhelyzet kezelése

Magyarországon a 2020-ban kezdődő koronavírus járvány próba elé állította az egészségügyi ellátórendszert és jelentős feladatot jelentett a területi és helyi védelmi bizottságok számára is. Az esetszámok és a kórházi ellátásra szoruló személyek létszámának növekedésével rengeteg eseti feladat jelentkezett, melyet a területi és helyi védelmi bizottságok kezeltek az együttműködő szervezetek bevonásával. A kórház-parancsonki rendszer létrehozásával a rendszeres adatszolgáltatási kötelezettségeink jelentősen csökkentek. A kórházakban szolgálatot teljesítő rendőr, katona és katasztrófavédelmi állományú kollégákkal a járvány kezelésében a közös tevékenység zökkenőmentesen és gördülékenyen zajlott. A koronavírus járvány idején hatályos katasztrófavédelmi törvény a tömeges megbetegedést okozó humánjárványt vagy járványveszélyt az Alaptörvényben meghatározott veszélyhelyzetet kiváltó eseményként határozta meg. [18] Veszélyhelyzet kihirdetésére is sor került, több korlátozó intézkedést vezettek be. A területi védelmi bizottságok rendkívüli üléseket tartottak, a járványkezelés feladataihoz kapcsolódó döntések meghozatala és koordinálása érdekében. Valamennyi vármegyében oltási munkacsoportok megalakítására került sor, melynek tagjai közt az érintett szakterületek képviselőitől több TVB tag is részt vett, a kórházak, egészségügyi intézmények, házi orvosi és házi gyermekorvosi vármegyei kollegiális szakmai vezetők mellett. A járványhelyzet kezelésének szakmai irányítását a népegészségügyi szakterület végezte, a feladatok ellátásához a kormányhivatal és az együttműködő társszervek biztosították a feltételeket, a TVB munkacsoportok tagjai a feladatellátásban aktívan részt vettek. Tolna vármegyében egy „oltási team” megalakítására is sor került, mely a Tolna Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályán a vármegyei tisztifőorvos felügyelete alatt, a TVB titkár vezetésével végezte a tevékenységét. Ezek közé tartozott a tesztelések logisztikája és lebonyolítása, oltásszervezés, oltóanyag logisztika, nyilvántartások vezetése, adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése, kapcsolattartás a házi orvosokkal és kórházakkal, oltóbuszokkal kapcsolatos tervezési és szervezési feladatok, stb. együttműködve a járási hivatalok népegészségügyi osztályainak munkatársaival, a kórházakkal, szakrendelőkkel, felnőtt és gyermek házi orvosokkal.

Menekültek ellátása

2022. februárjától Tolna vármegyébe folyamatosan érkeztek a szomszédos országban fennálló háborús helyzet miatt ukrán menekült személyek, családok. A humanitárius jellegű kihívásra az idegenrendészet és több rendvédelmi szerv, a közigazgatás, valamint a szociális és civil szféra együttműködésével lehetett megfelelően reagálni. A menekültek nagy része csak átmeneti jelleggel tartózkodott Magyarországon, Tolna vármegyében is a legtöbb esetben napokig, esetleg néhány hétig tartózkodtak, mielőtt Európa nyugati országaiba utaztak tovább. A konfliktus kitörését követően a nagylétszámú menekültek elhelyezésére a keleti határ közelében már nem volt lehetőség, így az ország távolabbi vármegyéi is bevonásra kerültek a befogadási és ellátási feladatokba. A menekültek elszállásolása és ellátása, étkeztetése gazdasági és anyagi szolgáltatás (továbbiakban: GASZ) kijelölésével és igénybevitelével történt a vármegyei települések együttműködésének köszönhetően. A TVB elnök határozatának megszüntetését követően az ellátást felváltották a TVB és szállásadók között kötött megállapodások, az önkormányzatok által történt elszállásolás és ellátás, a magánszállásokon történő elhelyezés. Fontos feladat volt még az ukrán tolmácsok igénybevétele, a rendszeres egyeztetés az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-dunántúli Regionális Igazgatóságával.

A rendőrség és a katasztrófavédelem számára a befogadás kezdetekor több rendkívüli feladat jelentkezett a menekültek kapcsán, különösen a fokozott figyelmet igénylő menekültcsoportok esetében. A befogadási feladatok ellátásához a kezdeti időszakban kormányhivatal részleges támogató munkacsoport működtetéssel a jogi és a pénzügyi szakterület munkatársai nyújtottak segítséget. A helyi védelmi bizottságok a veszélyhelyzet ideje alatt a szomszédos országban fennálló humanitárius katasztrófára tekintettel érkező személyek elhelyezésének támogatásáról és az azzal kapcsolatos intézkedésekről szóló többször módosított 104/2022. (III.12.) Korm. rendelet alapján folyamatosan végzik a vármegyénkben az önkormányzatok segítségével elszállásolt személyek után az önkormányzat jegyzője által benyújtott támogatási igény ellenőrzését és továbbítását a TVB Titkársága részére. A TVB a helyi védelmi bizottságok útján érkezett igényeket vármegyei szinten összesíti és azt a helyi önkormányzatokért felelős miniszter részére megküldi, valamint eleget tesz a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Területi Közigazgatásért Felelős Államtitkárság részére a rendszeres és eseti adatszolgáltatási kötelezettségeknek.

Szakterülete tekintetében a Népegészségügyi Főosztály és a járási hivatalok népegészségügyi osztályai számára jelentett többletfeladatot – és több esetben szakmai kihívást - a vármegyénkbe érkezett menekültek egészségügyi állapotának felmérése, az orvosi ellátásra, gyógykezelésre szoruló személyekről való gondoskodás, az átoltottság kérdésének megoldása. Itt szorosán együtt kellett működni a befogadó települések háziorvosaival, a védőnői hálózattal, valamint a vármegyei kórházzal, a települések polgármestereivel.

A TVB Titkársága 2022. februárja óta folyamatosan végzi a támogatási igények, a korábbi megállapodások megkötése és megszüntetése kapcsán jelentkező feladatokat, rendszeres adatszolgáltatásokat, a Támogató munkacsoport jogász kollégáinak segítségével az Ukrajna katonai műveletekkel közvetlenül érintett közigazgatási egységeiből érkezett menekült személyek esetében.

Az előrelépés és fejlesztés lehetőségei

A munkacsoport tagok képzése rendszeres, a TVB éves feladattervének megfelelően történik – lehetőség szerint - jelenléti felkészítések során. A járványhelyzet miatt, az elmúlt években a videokonferenciák keretén belül történő egyeztető megbeszélésekre és felkészítésekre is volt példa vármegyénkben. Saját képzéseink és felkészítési tevékenységünkben is előtérbe kell helyeznünk a videokonferenciák, e-learning képzések nyújtotta lehetőségeket. A felkészítéshez kapcsolódó kiadványok nyomtatott verziója mellett elérhetővé kell tenni a digitális formában történő hozzáférést is. A kormányhivatali dolgozók részére – nem csak azok a kollégák, akik munkacsoportok tagjai – lehetőségük van védelmi és biztonsági alapismereti tanfolyamon való részvételre. A Vbő. egyik kiemelkedő feladatuként jelentkezik a védelmi és biztonsági igazgatás területén feladatot ellátók képzése, mely elősegíti a válságkezelés során jelentkező kihívásoknak való magasszintű megfelelést. A védelmi és biztonsági képzések szabályairól szóló 404/2022. (X.24.) Korm. rendelet rendelkezik a képzési formákról, az azokon résztvevők köréről.

A közigazgatásban dolgozók (a védelmi és biztonsági igazgatás más területein dolgozók mellett) az alapismereti tanfolyam elvégzése során megismerik a védelmi és biztonsági szakterület felépítését és feladatait, a különleges jogrendi eseteket, a válságkezelési tevékenységet, az intézményrendszert. A képzés során elméleti és gyakorlati felkészítésen vesznek részt a jelentkezők, e-learning és jelenléti oktatás során, mely összesen öt napot jelent. A kormányhivataloknál és az önkormányzatoknál dolgozók a ProBono rendszerben tudnak az Nemzeti Közzolgálati Egyetem képzésre jelentkezni.

2024. évtől megkezdődik a védelmi és biztonsági céltanfolyam, majd a védelmi és biztonsági igazgatási szakirányú továbbképzések szervezése. A területi közigazgatásban dolgozók beiskolázása folyamatos a területi és helyi védelmi bizottságok tevékenységében résztvevő és segítő kollégák esetében. A TVB munkacsoportokba delegált személyek – Tolna vármegyében több mint 100 fő – adatait folyamatosan frissíteni szükséges, mely kapcsán az adatszolgáltatási kötelezettségüknek a delegáló szervezetek nem minden esetben tesznek eleget. A személyi vagy adatváltozások esetén a TVB Riasztási Tervének mellékletét képező „A” jelű információs adatlapot kell a TVB Titkárságra megküldeni. Praktikus lenne egy országosan egységes elektronikus felület létrehozása, melyhez hozzáférést kapnának a munkacsoportokba delegáló szervezetek és így pontosítani tudnák a delegált személyek adatait, lehetőség lenne az adatváltozások egyszerű módon történő átvezetésére. Ez a felület alkalmasnak bizonyulhat szükség esetén a vármegyék közötti „átvezénylés” megszervezésére és esetleges megvalósítására.

A területi védelmi bizottságba a katasztrófavédelem részéről a vármegyei igazgatóság állományából, a járási helyi védelmi bizottságba a területileg illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség állományából delegálnak szakembereket a vezetők. A helyi védelmi bizottságok esetében – ott, ahol egy katasztrófavédelmi kirendeltség illetékességi területén 2-3 járás is található- nehézséget okoz valamennyi HVB honvédelmi igazgatási és katasztrófavédelmi munkacsoport 2 váltásába is szakértő munkatársat delegálni (a HVB katasztrófavédelmi elnökhelyetteseken és katasztrófavédelmi munkacsoport vezetőkön kívül). A TVB katasztrófavédelmi munkacsoportjainak tagjai a közmű szolgáltatók (gáz, áram és víz) képviselői. A szolgáltatók jellemzően nem adnak meg konkrét személyeket munkacsoport tagnak, az ügyeletük útján van lehetőség szakmai segítség kérésére. A szolgáltatók részéről gyakorlatok és valós események kezelése során is biztosított volt a személyes képviselet.

A TVB Titkárságokon szolgálatot teljesítő katona és katasztrófavédelmi állományú titkárok és titkárhelyettesek részére a szakmai képzések, konferenciák lehetőséget biztosítanak az egyes vármegyékben szerzett tapasztalatok és jó gyakorlatok bemutatására és megosztására. A munkatársak között folyamatos az egyeztetés, az országos vagy több vármegyét érintő gyakorlatok esetében a közös feladatellátás és gyakorlás garantálja a valós helyzetekben jelentkező feladatok magas színvonalú teljesítését. Szükségesnek és hasznosnak tartom, hogy készüljenek részletes esettanulmányok az elmúlt időszak kihívásainak központi, területi, helyi kezelésének tapasztalatairól, majd a tapasztalatok feldolgozását követően eljárásrendek és szakmai útmutatók.

A központi védelmi és biztonsági igazgatási gyakorlatok a védekezésben résztvevő szervezetek részéről a professzionális feladatellátáshoz szükséges valamennyi szegmens képviseletét biztosítják. A gyakorlatok megadják a lehetőséget, hogy a központi szinttől, az ágazatokon át a helyi szintig a védelmi és biztonsági igazgatás valamennyi résztvevője fel tudjon készülni bármilyen valós esemény eredményes kezelésére. A törzsvezetési és valós végrehajtási gyakorlatok életszerű eseményeket dolgoznak fel, támogatják az együttműködők közös munkájának begyakorlását, a civil szervezetek és gazdasági társaságok bevonását. A gyakorlatok során végzett operatív tevékenység – függetlenül a gyakorlat témájától - a védelmi közigazgatás teljes rendszerének bevonásával a felkészültséget, a reagáló-képességet, a készségek fejlesztését szolgálja. A rendszeres gyakorlatok a védelmi és biztonsági igazgatás valamennyi résztvevőjének és együttműködőjének fejlődését szolgálhatják. Ezen komplex gyakorlatok mintájára szükséges a területi szervezésű gyakorlatokat is megvalósítani.

„A területi védelmi és biztonsági igazgatási szervek tevékenysége rendkívüli módon szerteágazó, számos ágazat felelősségi körébe tartozó elemeket foglal magában.” [12] A területi védelmi bizottság sokrétű feladatrendszerének támogatását szolgálják a munkacsoportok, hiszen az ide delegált szakértők saját szakterületük tekintetében támogatják a felkészülési, feladatellátási és helyreállítási időszak feladatait. Fontos a közigazgatás részéről a kormányhivatal szakmai támogatása és a funkcionális feladatok ellátásának biztosítása. Mind a járványhelyzet, mind a menekültek befogadása és ellátása során kiemelt feladatokat kapott és kap jelenleg is a kormányhivatal, azon belül a területi védelmi bizottság titkársága és a részleges működésű támogató munkacsoport. A kormányhivatal támogató szakmai tevékenysége kiemelkedő bármely szakterület tekintetében.

A védelmi bizottságok és a munkacsoportok a felkészülés időszakában rendszeres képzésekkel és gyakorlatok során fejlesztik képességeiket, gyakorolják feladatrendszerüket, hogy a jelen kor megváltozott biztonsági kihívásaira megfelelő és eredményes válaszokat adhassanak. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a válságkezelési tevékenység és a gyakorlatok során – legyen teljes vagy részleges munkacsoport működés – felkészültségük megfelelő, valamennyi szakterület képviselői helyt álltak a feladatellátás során, képesek a váratlan eseményekre való reagálásra. A munkacsoportokba delegáló szervezetek száma az új biztonsági követelményekhez igazodva bővíthet, valamint bármikor lehetőség van speciális munkacsoport megalakítására is.

Az újszerű kihívások kezelésére az utóbbi évek védelmi és biztonsági igazgatást érintő jogszabályi változásai megfelelő és stabil alapot biztosítanak. A TVB-k és HVB-k saját okmányrendszere is igazodott az új és a módosított jogi szabályozókhoz. Fontos, hogy a jogszabályok alkalmazása során szerzett tapasztalatok megosztása és értékelése, az esetleges fejlesztési lehetőségek áttekintése és szakmai kidolgozása a védelmi és biztonsági igazgatás valamennyi szintjén megtörténhessen.

10. IRODALOMJEGYZÉK

- [1] 2021. évi XCIII. törvény a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2021-93-00-00> (2024.09.10.)
- [2] 1163/2020. (IV.21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2020-1163-30-22> (2024.09.11.)
- [3] A különleges jogrendi szabályozás megújítása – 2021/67 Infojegyzet a T/17432 számon benyújtott törvényjavaslathoz [Online]. Elérhetőség: https://www.parlament.hu/documents/10181/39233854/Infojegyzet_2021_67_kulonleges_jogrend.pdf/20d4277a-094b-8f9a-d57e-cdd3ecab68aa?t=1636034064832 (2024.09.11.)
- [4] Magyarország Alaptörvényének kilencedik módosításáról szóló T/17432 törvényjavaslat [Online]. Elérhetőség: <https://www.parlament.hu/irom41/17432/17432.pdf> (2024.09.17.)
- [5] Muhoray Árpád, „Védelmi és biztonsági igazgatás új szempontok szerint”, *Védelem Tudomány*, köt. 9, sz. ksz., o. 16-18. [Online]. Elérhetőség: <https://ojs.mtak.hu/index.php/vedelemtudomany/article/view/15710/12905> (2024.09.17.)
- [6] 427/2022. (X.28.) Korm. rendelet a védelmi és biztonsági igazgatás területi és helyi szabályairól [Online] Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2022-427-20-22> (2024.09.18.)
- [7] Hornyacsek Júlia, Kádár Pál, Keszely László, Lakatos László, Muhoray Árpád, Petruska Ferenc „A védelmi igazgatás rendszere és honvédelmi igazgatással való kapcsolatának elméleti és gyakorlati összefüggései” [Online]. Elérhetőség: https://nkepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13037/Web_PDF_vedelmi_igazgatás_rendszere.pdf;jsessionid=E90CD74BFBA3A97BBE99DB2DB048C234?sequence=1 (2024.12.11.)
- [8] László Viktória, Muhoray Árpád, „A veszélyhelyzeti szabályozás alkotmányos jogfejlődési tapasztalatainak értékelése”, *Hadtudomány* DOI: <https://doi.org/10.17047/Hadtud.2021.31.E.146> (2024.12.11.)
- [9] 79/2023. (III.13.) Korm. rendelet a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági felkészítésének, mozgósításának, valamint a tartalékolás végrehajtásának szabályozásáról [Online] Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2023-79-20-22> (2024.12.10.)
- [10] 167/2010 (V.11.) Korm. rendelet az országos nukleárisbaleset-elhárítási rendszerről [Online] Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2010-167-20-22> (2024.11.18.)
- [11] Tolna Vármegyei Területi Védelmi Bizottság Szervezeti és Működési Szabályzata (2024.12.15.)
- [12] Kádár Pál „Közigazgatás, védelmi és biztonsági igazgatás, katonai igazgatás – Fókuszban a területi védelmi bizottságok és a kormányzás folyamatosságának összefüggései DOI: <https://doi.org/10.35926/HSZ.2024.1.2> (2024.12.13.)
- [13] 1028/2024. (II.22.) Korm. határozat a 2024. évi védelmi és biztonsági felkészítési feladatok végrehajtásához szükséges költségvetési források átcsoportosításáról [Online]. Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2024-1028-30-22> (2024.12.13.)
- [14] Tolna Vármegyei Területi Védelmi Bizottság Katasztrófavédelmi Munkacsoport Ügyrendje (2024.12.15.)

- [15] Tolna Vármegyei Területi Védelmi Bizottság Honvédelmi Igazgatási munkacsoport Ügyrendje (2024.12.15.)
- [16] A Tolna Vármegyei Területi Védelmi Bizottság Támogató munkacsoport Ügyrendje (2024.12.15.)
- [17] A Tolna Vármegyei Területi Védelmi Bizottság Gazdaságmozgósítási és lakosságellátási munkacsoport Ügyrendje (2024.12.15.)
- [18] A 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról [Online] Elérhetőség: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-128-00-00> (2024.12.13.)